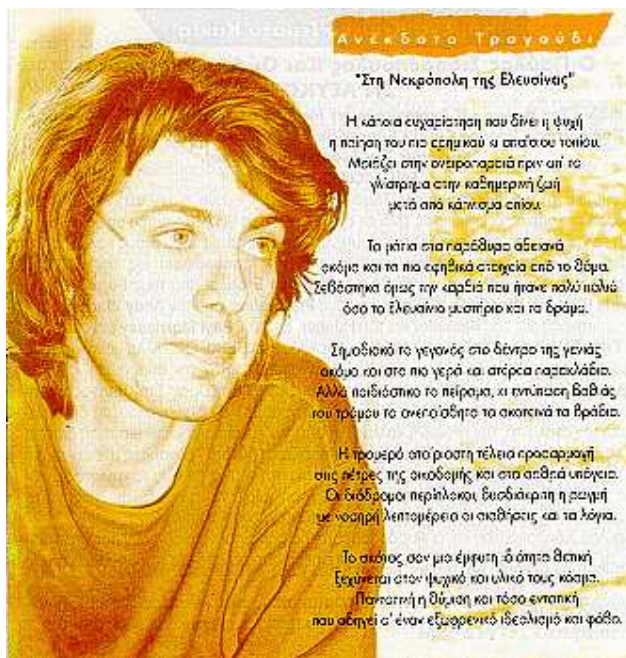

Κείμενα Παύλου Σιδηρόπουλου

- [ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΕΝ ΛΕΥΚΩ](#) υπό ΠΑΥΛΟΥ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ
- [ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΗΝ ΕΤ-2](#)
- [ΤΟ ΞΥΠΝΗΜΑ](#)
- [ΟΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΚΑΙ ΟΙ ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ](#)
- [ΣΤΗ ΝΕΚΡΟΠΟΛΗ ΤΗΣ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ \(ΕΝΑ ΠΟΙΗΜΑ\)](#)

Το κείμενο που ακολουθεί έχει απομαγνητοφωνηθεί από ηχογραφημένη υπαγόρευση του στο σπίτι του Παύλου το καλοκαίρι του 84 και η οποία βρίσκεται στον δίσκο ``Εν αρχή ήν ο Λόγος'', γι' αυτό συγχωρέστε μας τυχόν ατέλειες στην στίξη. Το άρθρο αυτό δημοσιεύτηκε στη ``Μουσική'' τον Αύγουστο του 1984 (όχι ολόκληρο).

Οι τίτλοι των παραγράφων έχουν δοθεί από εμάς.

Στο άρθρο αυτό ο Παύλος μιλάει για θέματα λογοκρισίας, αντιμετώπισης του Rock (ελληνικού και διεθνούς) από τους υπεύθυνους πολιτισμού του κράτους, μιλάει για το τι πρεσβεύει το Rock, μιλάει για το πρόβλημα με την λογοκρισία που είχε με τον δίσκο του ``Εν λευκώ'', τον οποίο και αναλύει (πολλές φορές στίχο προς στίχο), και τέλος μιλάει για τα ναρκωτικά. Η άποψη ότι στίχοι σαν αυτοί του ``Η'' αποτελούν διαφήμιση της ηρωίνης, μας φαίνεται τερατώδης, παρόλα αυτά την άποψη αυτή των επιδοξων λογοκριτών θα την ξανασυναντήσουμε σε κάποιες δισκοκριτικές!

ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΕΝ ΛΕΥΚΩ υπό ΠΑΥΛΟΥ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ας μου επιτραπεί αφού είναι εν λευκώ η συζήτηση να πω κι εγώ μια γνώμη για την περίφημη διαμάχη ΕΔΕΤ-ΓΕΣΕΕ, ΠΟΘΑ, ΕΚΑ, ΟΜΣΕ, ΣΕΥ, ΕΤΕ, ΕΜΣΕ. Σου

ζητάω συγγνώμη φίλε αναγνώστη. Εγώ δεκαπέντε χρόνια σου μιλάω για ΡΟΚ. Δεν έχω αλλάξει.

Κύριε Θεοδωράκη, εν έτη 1979 σας γνώρισα μόνο για πέντε λεπτά. Η θωριά σας και η φωνή σας πολλών τόνων βάρους, ενέπνεε λεβεντιά αλλά και πολύ έπαρση. Σκεφτείτε να αφαιρούσαμε ,κύριε Θεοδωράκη, τους στίχους των Ελύτη, Σεφέρη, Ρίτσο και άλλων, τις εξαιρετες ερμηνίες των Καζαντζίδη, Μπιθικώτση, Φαραντούρη και άλλων, το πολιτικό υπόβαθρο που σας στήριζε και σας προώθησε. Σκεφτείτε! Αυτό που μένει είναι πολύ μικρό μπροστά σε μια ``Συννεφιασμένη Κυριακή" ή σε μια ``Φραγκοσυριανή".

Κύριε Χατζιδάκι, έχετε απόλυτο δίκιο για τις τεράστιες αμοιβές των ``χρυσών λαρυγγιών". Ναι. Ο αγαπητός φίλος δημοσιογράφος Γ. Λιάνης, που κακώς έγραψε ``σταρς" για τους Σιδηρόπουλο και Πουλικάκο, έγραφε, πριν από 2 μήνες νομίζω, για χρυσά λαρύγγια και είχε δίκιο. Αλλά εσείς θα έπρεπε να γνωρίζετε ότι ένα έργο όταν φεύγει από τα χέρια του δημιουργού του αποκτά δική του προσωπικότητα, δική του ταυτότητα, σύμφωνα με τα οποία χαράζεται η πορεία του και είναι αναφαίρετο δικαίωμα του έργου να ακολουθήσει αυτόνομη καριέρα, την οποία εν ονόματι οποιασδήποτε πατρότητας δεν έχετε δικαίωμα να σταματήσετε, ειδάλλως το ίδιο δικαίωμα έχει και το κράτος εν είδη λογοκρισίας.

Είστε απ' τους ανθρώπους που θέλω να πιστεύω ότι τη λογοκρισία την θεωρείται αιδώ της τέχνης. Όταν απαγορεύετε τα τραγούδια σας ασεβείτε στην μνήμη τραγουδοποιών όπως ο Gustave Mahler, ο Mozart, ο Bella Bartük και άλλων. Μιλάτε για τουρκογύφτικα, έχετε δίκιο, κανείς δεν τα θέλει. Αλλά ξεχνάτε ότι ο πρώτος σας δίσκος ήταν οι ``Εξι λαϊκές ζωγραφιές", σε συνθέσεις Βασίλη Τσιτσάνη;

``Εν Λευκώ" και λογοκρισία

Συνεχίζοντας λοιπόν, φίλε αναγνώστη, τη συζήτηση εν λευκώ, θα αναφερθώ και στον προσωπικό μου δίσκο τον ``Εν λευκώ".

Στην προληπτική λογοκρισία τα τραγούδια του ``Εν λευκώ" πέρασαν όλα. Εγώ εν τω μεταξύ έχω υπογράψει το πρώτο συμβόλαιό μου μετά τον Μαρκόπουλο με δισκογραφική εταιρία, με την EMI στις 17 - 2 - 1982. Γιατί στο δίσκο ``ΦΛΟΥ", υπέγραψα ένα χαρτί ότι αποποιούμαι πάσης οικονομικής απαιτήσεως από το δίσκο κι έτσι η ``ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑ" τότε υπέγραψε ένα συμβόλαιο εκτελεστού με την EMI, με ποσοστό 4%.

Στην δευτεροβάθμια λογοκρισία με φωνάζει ο Γ. Πετσίλας και μου λέει: ``Κοίταξε να δεις, μου 'ρθε ένα χαρτί κι αν θέλουμε να κυκλοφορήσει άλλη παρτίδα από το ``Εν λευκώ", πρέπει να βγάλεις τα τραγούδια ``Η", ``Underground με στρας" και ``Υστατη στιγμή". Για προτροπή της νεολαίας στα ναρκωτικά τα δύο πρώτα και για προσβολή της δημοσίας αιδούς το τρίτο. Γράφω λοιπόν ένα γράμμα προς τον τύπο της Ελλάδας (ημερήσιο και περιοδικό) όπου εν ολίγοις λέω: ``Ολοι σας κυνηγηθήκατε, πολλοί από σας βασανιστήκατε, άλλοι φυλακιστήκατε, προεκλογικά μιλούσατε για κατάργηση της λογοκρισίας, αντί λοιπόν να χρησιμοποιείται κι εσείς την καταστολή σαν μέσο, γιατί δεν χρησιμοποιείται τον διάλογο;".

Ο Θόδωρος ο Σαραντής, τώρα διευθυντής της διαφήμισης στην EMI, προσωπικά μου είχε πει: ``Παύλο το έστειλα παντού, όπως μου είπες". Αν θυμάμαι καλά εγώ το είδα δημοσιευμένο ή στο ``ΠΟΠ και ΡΟΚ" ή στον ``ΗΧΟ" μοναχά, δεν είμαι και σίγουρος.

Προς τον άγνωστο νεαρό του υφυπουργείου Νέας Γενιάς ή Τί είναι Rock

Ναι, άγνωστε νεαρέ του υφυπουργείου Νέας Γενιάς, που εξεπλάγεις όταν σου μίλησα στην παμπ Φιλομούσα στην Πλάκα, όταν μου είπες δεν περίμενα τέτοια κουλτούρα από πλευράς ροκ, εκπλήσσομαι.

Υπάρχει στο ροκ το ελληνικό και η ΚΔΟΑ, που σημαίνει Κτηνώδης Δύναμη Ογκώδης Αγνοια και που συνήθως η δύναμη με το αγνό και γνήσιο ένστικτό της, αν θελήσεις να την κοροϊδέψεις θα σου πετάξει μπουκάλι.

Υπάρχει όμως στο ελληνικό ροκ και διανόηση. Αλλά που βέβαια να ξέρεις εσύ για τα περιοδικά ``ΠΑΛΙ" και ``ΣΗΜΑ", για τα τόσα βιβλία και στίχους που έχουν γραφτεί;

Υπάρχει στο ελληνικό ροκ και μουσική. Αυτό το ξέρεις.

Στο ροκ γενικά υπάρχει αθλητισμός. Ο Elton John, έχει μια γνωστότατη ομάδα στην Αγγλία. Ψάξε να τη βρεις. Ο Bob Marley βγαίνει στα εξώφυλλα των δίσκων του με την μπάλα στο πόδι. Και μάλλον δεν θα 'χεις δει εκτελεστή της μουσικής ροκ να κατεβαίνει από το παλκοσένικο για να δεις τι θα πει ιδρώτας και αδρεναλίνη.

Υπάρχουν στο ελληνικό ροκ και τα ναρκωτικά. Γι' αυτά σου 'χω ειδική πληροφόρηση παρακάτω.

Υπάρχει στο ελληνικό ροκ και η πολιτική. Για να μην αναφερθούμε παγκόσμια στα τραγούδια διαμαρτυρίας του Bob Dylan και τόσων άλλων, σε στίχους όπως του Mick Jagger

``Λένε πως είναι η κατάλληλη εποχή για το παλάτι της επανάστασης. Αλλά εκεί που μένω εγώ αυτό το παιχνίδι δεν είναι παρά μια ενοχλητική λύση, έτσι τί άλλο μπορεί ένα αδύναμο αγόρι να κάνει απ' το να τραγουδάει σε μια rock and roll μπάντα, μιας και στο κοιμισμένο Λονδίνο απλά δεν υπάρχει θέση για κάποιον που θέλει να διαδηλώνει τα πιστεύω του στο δρόμο".

Street fighting man

Παγκόσμια σου αναφέρω το όνομα και μόνο του συγκροτήματος ``Gang of four" Συμμορία των τεσσάρων (βλέπε χήρα του Μάο). Τη γνωστή πολιτική θέση και δράση των Class, τις φωτογραφίες του Bob Marley και την συμπαράστασή του στον αντιπρόσωπο της αριστεράς στην Τζαμάικα. Τώρα, όσο για το ελληνικό ροκ, αν έκανες τον κόπο να διάβαζες το άρθρο μου στο τεύχος Μαΐου στο ίδιο περιοδικό, θα έβλεπες κατά πόσο υπάρχει και στο ελληνικό ροκ πολιτική ή όχι.

Υπάρχει στο ροκ και κοινωνιολογία. Οι Rolling Stones έπαιξαν βασικό ρόλο στην νομιμοποίηση της ομοφιλοφιλίας, που ήταν μεγάλο πρόβλημα στην Αγγλία. Εχουν

γίνει συναυλίες ροκ ενάντια στο ρατσισμό. Συναυλίες σε ποινικές φυλακές σε άσυλα, σε ψυχιατρεία.

Είναι γνωστό ότι το ελληνικό ροκ πιστεύει πολύ στο ανθρώπινο πάθος και στην ανθρώπινη αδυναμία, στο υποσυνείδητο, όχι σαν πηγή κακού αλλά και σαν πηγή δημιουργίας. Επειδή δεν μου άρεσαν ποτέ τα κούφια λόγια, εν ολίγοις τα γράμματα τα κενά όπως θα 'λεγες εσύ, πάρε όλη την ελληνική ροκ δισκογραφία, αν βέβαια ξέρεις ποια είναι, και ασχολήσου με το στίχο της. Όλη τη δισκογραφία όμως.

Υπάρχει στο ροκ και χρήμα. Εδώ το ελληνικό ροκ βέβαια χάνει. Αλλά στην Αγγλία κάποτε οι Beatles υπήρξαν οικονομικό κονδύλι, τους έκαναν Sir, γι' αυτό τώρα στην Αγγλία το ροκ είναι μόνιμο οικονομικό κονδύλι, όπως επίσης στην Ολλανδία, στην Γερμανία και αν θέλουμε να μιλάμε για εκτός Ευρώπης, φυσικά στις ΗΠΑ.

Υπάρχει στο ροκ και το χασίς. Είναι πολλές οι αναφορές, σε εξώφυλα δίσκων κυρίως, σαν grass, (μαριχουάνα, φούντα). Όχι μόνο στο ξένο αλλά και στο ελληνικό ροκ.

Στο λέω καθαρά το ροκ πιστεύει στην αναγκαιότητα της τέχνης, πιστεύει στην υπερβατική στιγμή που έχει ανάγκη ο κάτοικος της οποιασδήποτε μεγαλούπολης και ιδιαίτερα της Αθήνας, που θεωρείται από τις χειρότερες. Πιστεύει στο συναίσθημα με σίγμα κεφαλαίο, πιστεύει στο υποσυνείδητο, όπως σου είπα είναι εκτός από πηγή κακού και πηγή δημιουργίας. Πιστεύει στην κατάργηση της υποχρεωτικής θητείας. Πιστεύει στην Αγάπη με άλφα κεφαλαίο, στην Ειρήνη με έψιλον κεφαλαίο, στην πίπα της Ειρήνης με έψιλον κεφαλαίο. Τί άλλο θέλεις να σου πω για να ζυπνήσεις επιτέλους;

Όχι λοιπόν, άγνωστε νεαρέ του υφυπουργίου Νέας Γενιάς, το ροκ ασφαλώς, δεν περίμενε από κάποια πολιτική αλλαγή δικαίωση (προτιμά τη λέξη κοινωνική). Αλλά περίμενε μια πιο εμπειριστατωμένη πληροφόρηση. Μια Μαργαρίτα Ζορμπαλά δικαιολογείται να λέει ότι τώρα ακούγοντας Pringle και Pink Floyd συμπληρώνει και εκσυγχρονίζει την μουσική της παιδεία. Μια Ζορμπαλά όπου τίμια δήλωσε ότι μεγάλωσε με: ``Το τρένο φεύγει στις οκτώ''. Όχι όμως και συ. Περίμενε από σένα πληροφόρηση για τη γενιά των Beat και την λογοτεχνία τους, περίμενε από σένα πληροφόρηση για τον underground κινηματογράφο, έστω και στο κλασσικό επίπεδο Andy Warhol, κι όχι στις ατομικές πρωτοβουλίες των διαφόρων σαν τον Μιχάλη Δημόπουλο, ευτυχώς δηλαδή που υπάρχουν κι αυτοί. Περίμενε από σένα ν' ακούσεις τον πραγματικό συμπαντικού ήχου San Ra κι όχι τον κουνιστό κώλο του, σε ρυθμό Boogie, όπου γελώντας πια κι ίδιος μας λέει: ``They try to fool you and I have to school you about jazz''. Δηλαδή προσπαθούν να σας κοροϊδέψουν κι εγώ πρέπει να σας μάθω τι είναι το φαινόμενο που λέγεται τζαζ. Περίμενε από σας να μην ακούσει το βαρετό, τριτοκοσμικό πρόγραμμα του Mahoy Diner αλλά τον εκπληκτικό ερευνητή πιανίστα της σχολής Coldren, που μπορεί κι αυτόν να μην τον ξέρεις. Περίμενε από σένα μια πληροφόρηση για την ύπαρξη του χιπισμού, του σιτουασιονίστα, του Μάη του '68 στο Παρίσι, τη σωστή πληροφόρηση για το μεγάλο αντιμιλιταριστικό κίνημα της Αμερικής στη δεκαετία '60 - '70 με το Βιετνάμ. Περίμενε... Περίμενε.

Το ``Εν λευκώ'' και τα τραγούδια του

Το ροκ άγνωστε νεαρέ του υφυπουργίου νέας γενιάς σου λέει όχι στα ναρκωτικά. Θα σου 'λεγε όχι και στο αλκοόλ, αλλά μέχρι νεωτέρας διαταγής του κράτους κάνει το κορόιδο. Ακου λοιπόν άγνωστε νεαρέ του υφυπουργείου νέας γενιάς τι έχει να σου πει το ροκ πάνω στην υπόθεση που λέγετε ναρκωτικά. ``Εν λευκώ" σημαίνει στα άσπρα. Επίσης σημαίνει και αυτό που λέμε π.χ. είσαι εξουσιοδοτημένος εν λευκώ. Το εξώφυλο του δίσκου είναι αρκετά ``χιονισμένο". Δείχνει ένα νέο που δείχνει 50 χρονών και κοιτάει με απλανές βλέμμα το κενό.

Το βιβλίο των ηρώων του τρόμου

Υπάρχουν διάφορων ειδών ήρωες, άγνωστε νεαρέ. Ο Χριστός ήταν ένας απ' αυτούς, ο Μαρξ ήταν ένας απ' αυτούς, ο Φρόντ ήταν ένας απ' αυτούς, ο Καρλ Γιούνγκ ήταν ένας απ' αυτούς, ο Ντελέζ είναι ένας απ' αυτούς, ο Γκεταρί είναι ένας απ' αυτούς. Οι άνθρωποι αυτοί έχουν βιογραφίες. Οι άνθρωποι αυτοί μεγαλώνουν γενιές. Οι άνθρωποι αυτοί είναι υπεύθυνοι για γενιές.

Στο βιβλίο λοιπόν αυτών των ηρώων, που όταν έχεις μια τέτοια υπευθυνότητα, μπορεί να είναι και βιβλίο και τρόμου, εγώ νεαρέ άγνωστε, έκατσα κι έψαξα αυτές τις φάτσες, που εσύ ζητούσες στα νιάτα σου. Και σ' έχω δει πάρα πολλές φορές ζαρωμένο, σε κάποια γωνιά του δρόμου να προσεύχεσαι σ' αυτούς τους ήρωες, να αισθάνεσαι ενοχές απέναντί τους, κι όταν ψάχνεις να βρεις την αιτία για τις ενοχές αυτές να μην τη βρίσκεις. Σε ρωτάω, μπορείς να μου απαντήσεις αν θα σε ρωτήσω ποιος απ' όλους αυτούς τους ήρωες ή και θεούς, γιατί πολλοί τους θεοποιούν, ποιός απ' όλους λοιπόν απ' αυτούς τους ήρωες ή θεούς ορίζουν εσένα; Ποιοι είναι αυτοί που σε γεμίζουν μ' αυτές τις ενοχές; Γιατί το βλέπω πάρα πολύ καλά ότι πονάει το στομάχι σου, χτυπάει βλέπεις το άγχος στο στομάχι, η νεύρωση που λένε αν έχεις ακούσει. Κι αυτή τη νεύρωση εγώ τη θεωρώ εγκληματική, για έναν ανθρώπινο χαρακτήρα και οργανισμό, αν την προσωποποιήσω θα της δώσω το πρόσωπο του Μαρξ, αν τη ντύσω θα την ντύσω με το χιτώνιο του Χριστού και αν δω τα χρόνια αυτού του προσώπου, οι πολλές ρητίδες που θα έχει, θα είναι φρουδικές. Τώρα τα χίλια πρόσωπα που όλα αυτά έχουν δώσει σε σένα, μόνο με φαντάσματα της Μέδουσας, αν ξέρεις ελληνική μυθολογία, εγώ μπορώ να τα παραλληλίσω.

Η

Θα σε κουράσω λίγο ακόμα παραπάνω, αλλά δεν πειράζει, αξίζει τον κόπο νομίζω. Ηeroín στα αγγλικά, ηρωίδα είναι η μετάφρασή του στα ελληνικά. Γιατί βλέπεις ο άνθρωπος που την ανακάλυψε το 1884 νόμιζε ότι είχε ανακαλύψει το φάρμακο που θα έσωζε τους μορφινομανείς. Επίσημα απαγορεύτηκε το 1920. Δεν είμαι και σίγουρος τώρα βέβαια για τις χρονολογίες, αλλά δεν πειράζει. Ετσι ένας εν ενεργεία ηρωίνομανής, ενώ όσο έχει τη δόση του είναι καλά, πολύ καλά, όταν δεν την έχει νομίζει ότι θα πεθάνει. Δεν έχει καμία αίσθηση χρόνου, ξεχνάει παρελθόν, παρόν και μέλλον είναι πολύ συγκεχυμένα μέσα του. Εχει τόσο πολύ αντιφατικά συναισθήματα που μέσα σε είκοσι λεπτά το μίσος και η αγάπη εναλλάσσονται με μεγάλη γρηγοράδα. Για το φίλο; Δεν υπάρχει φίλος. Πουλιάει και την ίδια του τη μητέρα για μια δόση. Ο φίλος και γενικά τα συναισθήματα αυτά είναι αφημένα στην κρίση της ηρωίνης. Πίσω δε απ' όλα αυτά κρύβεται μια αιώνια απειλή, που ανήκει μόνο στην ηρωίνη. Ετσι λοιπόν κάποια στιγμή ο ηρωίνομανής είναι μόνος του αυτός και η ηρωίνη, κι ανάμεσά τους δεν είναι τίποτα άλλο παρά μια απελπισμένη κραυγή. Γιατί σ' ότι μισεί, σ' ότι αγαπά σ' ότι αισθάνεται είναι αυτός αλλά ουσιαστικά είναι η ηρωίνη, κρυμμένη

από πίσω του. Για εγώ; δεν χρειάζεται καν να μιλάει για εγώ, αυτός ο άνθρωπος άγνωστε νεαρέ. Γιατί ότι στεγανό είχε να προστατεύσει το εγώ του, έχει τρυπηθεί, έχει σπάσει, έχει ανοίξει, όπως ανοίγουν οι φλέβες όταν τις κόβεις με το ξυράφι, όταν αυτοκτονείς ή όταν τις τρυπάς με τη σύριγγα για να πάρεις τη δόση σου. Έτσι λοιπόν καταλαβαίνεις ότι ο ηρωινομανής βαδίζει σ' ένα μονόδρομο που έχει μία και μόνη κατεύθυνση, όπου η αλήθεια και η ψευτιά παύουν να διαχωρίζονται, είναι το ίδιο πράγμα. Ακόμη το φως και το σκοτάδι, φτάνουν να είναι το ίδιο πράγμα. Όσο για την ηρωίνη ποτέ καθαρά δεν θα δεις κατά πόσο είσαι επηρεασμένος απ' αυτή ή όχι και κατά πόσο την έχεις ανάγκη. Αυτή παραμονεύει πάντοτε στη σκιά και όπως σου είπα είναι μονόδρομος, έχει μια καρδιά και μια παντιέρα. Γι' αυτό άγνωστε νεαρέ σε προειδοποιώ είναι η ηρωίνη και να μην ξεχαστείς ποτέ να νομίζεις ότι την ελέγχεις ότι ξέρεις τι ζητάς και το γιατί.

Στη χώρα που ζούμε την Ελλάδα, τυχαίνει το βίτσιο αυτό να είναι πάρα πολύ ακριβό. Έτσι ο ηρωινομανής πρέπει να είναι Μύδας, χρυσάφι. Επίσης μ' όλα αυτά που σου είπα θα κατάλαβες ότι μόνο με μια υποταγή απέναντι σ' αυτό το βίτσιο μπορείς να επιβιώσεις. Επίσης πιστεύω να κατάλαβες ότι θέλει μια ειδική μεταχείριση. Θέλει ασ το πούμε και αγάπη γιατί διαφορετικά θα σε σκοτώσει. Μην ξεχνάς ότι οι εχθροί σκοτώνουν. Θέλει λοιπόν μια αγάπη, μια ειδική μεταχείριση για να μη σε σκοτώσει, στα μέτρα τα δικά της. Γιατί στο λέω είναι επικίνδυνη, γιατί ο άνθρωπος, ο άγγελος, ο σωματοφύλακας, που τη φυλάει, είναι άγγελος θανάτου. Απ' την άλλη μεριά είναι γλυκιά, διαφορετικά δεν θα υπήρχε καν λόγος να σου γράφω αυτά που σου γράφω.

Αλλά θα 'χεις καταλάβει ήδη πόσο κλειστά είναι τα περιθώρια της. Δεν μπορεί φίλε κανείς να αισθανθεί χορτασμένος από την ηρωίνη. Συνέχεια θέλει και περισσότερο και περισσότερο και περισσότερο. Κι εν κατακλείδι το φιξάκι, φιξάκι άγνωστε νεαρέ, θα 'πρεπε να ξέρεις τι είναι, δεν είναι παρά μια στιγμή, αλλά όπως ήδη κατάλαβες, μπορεί να γίνει μια ολόκληρη ζωή.

Αν έχεις τη δυνατότητα, διαβάζοντας αυτά που σου λέω, να ακούς το δίσκο μου ``εν λευκώ'', θα σ' ευχαριστούσα πάρα πολύ.

Underground με στρας

Υπάρχουν διάφορες πλούσιες, κόρες μπαμπάδων, με μαμάδες οι οποίες διαθέτουν ζιγκολό, ο οποίος ζιγκολό είναι γεμάτος φιλοφρόνηση για τον μπαμπά κι ερωτομωρμούρα για τη μαμά. Που αυτές οι πλούσιες κόρες παίζουν με χάρη από μόδα με τη ντρόγκα, το ναρκωτικό, δήθεν οργισμένες, πουλώντας underground κι ελευθερία στον έρωτα. Όταν όμως έρθει η ώρα να πει το παραμύθι, (η εξάρτηση από την ντρόγκα), το ``βαποράκι'' δεν είναι rock and roll σταρ, σαν τον Παύλο Σιδηρόπουλο, ας μου επιτρέψεις νεαρέ να έχω κι εγώ το δικαίωμα της αυτοειρωνίας. Αυτός, το ``βαποράκι'', έχει μια πείνα, που τραβάει τη μοίρα πολύ βαθιά και το μάτι του από την αγρύπνια είναι πέτρινη γροθιά. Όπως κατάλαβες νεαρέ, μιλάμε για γενικοκεντρικοστεγανή αρτηρία του εγκεφάλου.

Θάνατος

Μιας και ακούς το δίσκο, πρέπει περίπου να 'χεις φτάσει στο τελευταίο τραγούδι της πρώτης πλευράς το ``Θάνατο''. Κι αν δεις έξω, στο εξώφυλλο, δεν έχει εισαγωγικά ο Θάνατος αυτός, άγνωστε νεαρέ.

Χωρίς αιτία

Η δεύτερη πλευρά του δίσκου ξεκινάει μ' ένα τραγούδι γραμμένο για κάποιο υπερευαίσθητο άτομο, που κάποτε υπήρξε ηρωινομανής. Είναι υπαρκτό πρόσωπο και τον έχουν ταλαιπωρήσει οι ψυχιατρικές κλινικές της χώρας μας. Αυτό το άτομο είναι αλαζονικό, είναι καχύπτοτο, του αρέσει να πετάει την μπέρτα του εμπρός, και κάθε τόσο να λέει: ``Να φύγω τώρα, θα σας ξαναδώ''. Μοιάζει σαν κάτι να ψάχνει μα κι όλας να το χάνει, κι ούτε ένας απο σας δεν ενδιαφέρεται να ρωτήσει τι είναι αυτό που ψάχνει. Μόνο του λέτε καλά, πήγαινε τώρα, γιατί είναι κακιά η ώρα και ο καιρός και η στιγμή, ε, με τον καιρό κάτι θα γίνει. Εκείνος όμως φαίνεται ότι έχει άλλο σκοπό, γιατί κάθεται σε μια παράγκα και χωρίς θεό, ή ήρωες σαν κι αυτούς που σου 'λεγα στην αρχή του άρθρου μου, ψάχνει να βρει κάποιο φάρμακο μοναδικό. Κι έτσι κάποια στιγμή λίγο ειρωνικά, αδικαιολόγητα όπως θα 'λεγες και συ, τα βάζει μ' όλους σας και μια μέρα ξαφνικά αρχίζει και δεν μιλάει, κοιτάει στο κενό, κάτι μυστικό τελικά. Κι έτσι αθόρυβα κι αποφασιστικά, μετατρέπεται σε σκιά και σας λέει άντε να φεύγω τώρα είναι η ώρα και ίσως σας ξαναδώ. Αντίο.

Το κείμενο που ακολουθεί έχει απομαγνητοφωνηθεί από τον δίσκο ``Εν αρχή ήν ο Λόγος''.

Εδώ ο Παύλος μας λέει δυό λόγια για την καταγωγή του και πως τον έχει καθορίσει. Επίσης μιλάει για το (αιώνιο;) πολιτιστικό μας ερώτημα. Τι είμαστε, Ανατολή ή Δύση;

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΗΝ ΕΤ-2

Υπάρχει ένα παρελθόν σε μένα. Και το παρελθόν αυτό είναι το εξής. Είμαι δισέγγονος του Ζορμπά, και ως γνωστό ο Ζορμπάς ήταν rock and roll, όπως και να το κάνουμε. Και πολύ μάλιστα. Αυτό μας το λέει κι ο Καζαντζάκης. Απ' την άλλη μεριά όμως, έχω και σπέρμα από την γενιά των Αλεξίου. Της Ελλης της Αλεξίου, η οποία είναι θεία μου. Κι έτσι έχω μέσα μου και τον διανοούμενο και τον αλήτη. Από τη σύγκρουση αυτών των δύο βγαίνει άλλοτε καταστροφή κι άλλοτε δημιουργία.

Θα έλεγα αυτό που είπε ο Εγγονόπουλος ή ο Νάνος ο Βαλαωρίτης, δεν θυμάμαι καλά, ότι πια δεν είμαστε Έλληνες αλλά είμαστε σαν Έλληνες μετά την Τουρκία, με αποτέλεσμα να έχουμε πάρα πολύ ανατολική κουλτούρα. Με τα προϊόντα και τα υποπροϊόντα της, τα πολιτιστικά. Παρόλα αυτά όμως, η ανατολική αυτή κουλτούρα όταν συγχωνεύτηκε από εμάς τους Έλληνες, απέκτησε μια ιδιαιτερότητα. Και οι πεντατονικές κλίμακες οι θρακιώτικες, και τα караγκούνικα, και τα νησιώτικα, και τα κρητικά, όλα αυτά αποκτήσανε μια ιδιαιτερότητα. Τα ρεμπέτικα, τα νεολαϊκά, όλα αυτά έχουν ιδιαιτερότητα. Αυτή είναι η ανατολική κουλτούρα.

Δίνω τη δυτική κουλτούρα για ποιο λόγο; Γιατί αυτή τη στιγμή είμαστε κατά 70 με 30, παίζει αυτό το ποσοστό, περισσότερο ανατολίτες παρά δυτικοί. Όταν λοιπόν έρθει το πλήρωμα του χρόνου, μονάχο του έτσι ώστε ο μεσήλικας να μην ενοχλείται από την ηλεκτρική κιθάρα, ο νεαρός να μην ενοχλείται από το μπουζούκι, οι μουσικοί οι

ίδιοι οι μπουζουκζίδες και αυτό που αντιπροσωπεύουν, και η ηλεκτρική κιθάρα κι αυτό που αντιπροσωπεύει να μην έχουν στήσει δυο ταμπούρια απέναντι ο ένας απ' τον άλλο και να μάχονται αλλά να έχει γίνει πια σαν τρόπος ζωής η χρυσή τομή των δύο αυτών κουλτούρων, δηλαδή εν ολίγοις να έχει επέλθει ένα 50 - 50, μια ισορρόπηση μέσα μας. Και μέσα απ' αυτό το πράγμα να πηγάζει η χρυσή τομή του τραγουδιού, της ιδιαιτερότητας που έχουμε στην ανατολική κουλτούρα και της ιδιαιτερότητας που θα αποκτήσουμε στην δυτική κουλτούρα, με τα υποπροϊόντα της.

Μ' αρέσει το rock and roll, μ' αρέσει η στιχουργική του, μ' αρέσουν αυτά που περνάει στον κόσμο και γενικά μ' αρέσει το ότι είναι προπάντων μουσική για τον άνθρωπο, για τα πάθη του, για το συναίσθημά του κι όχι για την ψυχρή λογική και προπάντων όχι για την τεχνοκρατία.

Το κείμενο που ακολουθεί είναι ένα χειρόγραφο του Παύλου που υπάρχει στον δίσκο "Έν αρχή ην ο Λόγος" και γράφτηκε το 1965.

ΤΟ ΕΥΠΗΝΗΜΑ

Η μουσική είναι η μόνη γλώσσα που όλος ο κόσμος καταλαβαίνει. Ο μόνος τρόπος συννεόησης. Είναι μια αδερφοσύνη. Να το θυμάσαι, φίλε μου. Κάποτε δε θα χρειάζεται να μιλάμε. Θα στο αποδείξω αμέσως τώρα.

Ήταν μια βραδυά που μπήκα σ' ένα κέντρο, έτσι για να ακούσω πάλι λίγη μουσική. Επαιξε εκεί ένας φλαουτίστας, που αργότερα έμαθα ότι ήταν ο καλύτερος της Γιουγκοσλαβίας. Δεν έχει καμία σημασία.

Εκείνο το βράδυ η μουσική και ειδικά η έκφραση αυτουνού του ανθρώπου με είχαν μαγνητίσει. Ήταν ένα ξέχειλο παράπονο, μια αισιόδοξη μελαγχολία κι ένας ξέφρενος ενθουσιασμός συνάμα. Χωρίς να πολυσκεφτώ σηκώθηκα και πήγα προς το μέρος του.

Ήταν μια χάρη που του ζήτησα. Να μου παίξει το "Body and soul". Χαμογέλασε. Αφησε το φλάουτο κι έπιασε το σαξόφωνο.

Οι νότες που ξεχύθηκαν μαζί με το χαμόγελό του, που είχε καρφωθεί πάνω μου, μου θύμιζαν αιώνια Ανοιξη. Τα μάτια του κοίταζαν την καρδιά μου. Ημασταν πια δυο φίλοι. Κι ας μην είδα ποτέ πια ξανά τον φλαουτίστα Μίλαν Στογιάνοβικ.

Αλλωστε δεν χρειάζόταν να τον ξαναδώ. Δεν νομίζω ότι θα 'χαμε τίποτα παραπάνω να πούμε οι δυο μας.

Τα 'χαμε, ήδη, πει όλα.

Ο Ντίνος Δηματάτης στο βιβλίο του "Το μοναχικό Μπλούζ του Πρίγκηπα" έχει συλλέξει απόψεις του Παύλου για διάφορα θέματα μέσα από δηλώσεις του σε περιοδικά. Ένα υποσύνολο των αποσπασμάτων αυτών παρουσιάζονται στην συνέχεια.

ΟΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΚΑΙ ΟΙ ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΓΙΑ ΤΟ ΡΟΚ ΤΗΣ ΔΕΚΑΕΤΙΑΣ ΤΟΥ '60

``Ροκ σκηνή τότε σήμαινε: όχι στα ιταλικά τραγούδια, μίσος για τη δεξιά και για οποιαδήποτε απόχρωσή της, αντιεξουσιαστικές τάσεις με την κυριολεξία της φράσης κι όχι με τις ερμηνίες που τις έδωσαν στο δρόμο οι διάφοροι θεωρητικοί, χιούμορ κι ερωτισμός. Οσον αφορά την μουσική, όποιος τολμούσε ν' ακούσει και Beatles, ακόμα υπήρχε περίπτωση να μην του ξαναπούν καλημέρα. Εάν στην Αθήνα αυτό ήταν λιγάκι μαλακό, στην Θεσσαλονίκη ήταν απόλυτα αυστηρό".

ΜΟΥΣΙΚΗ

ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΑΒΒΟΠΟΥΛΟ

``Σίγουρα έχω ακούσει κι έχω επηρεαστεί από τον Σαββόπουλο, όμως σε σύγκριση με τον Jagger ή τον Bowie, ή τον Herman Brood που μ' επηρεάζουν, ο Σαββόπουλος έχει μικρό μερίδιο στους επηρεασμούς που κουβαλάω".

ΜΟΥΣΙΚΗ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΡΟΚ

``Ήδη τώρα έχουμε μια παράδοση τριάντα χρόνων ελληνικού ροκ. Μετά από πενήντα χρόνια θα μιλάμε όπως και για το ρεμπέτικο και το δημοτικό. Η παράδοση δημιουργείται, δεν γεννιέται. Από το κενό δεν βγαίνει τίποτε".

ΗΧΟΣ

ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

``Σήμερα με τις μουσικές και στιχουργικές ελευθεριότητες έχουμε καταλήξει κατά βάση λόγω του μάρκετινγκ, σε μουσικά κατασκευάσματα όπου κυριαρχούν η πλακίτσα, οι κλισαρισμένοι στίχοι, οι εντυπωσιακές ρηχές ενορχηστρώσεις, οι δήθεν μουσικές επιμιξίες και φυσικά τα άθλια ελληνικά...".

ΗΧΟΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΡΟΚ

``Ορεξη για ροκ εντ ρολ υπάρχει αλλά μόνο απ' τους μουσικούς και το ακροατήριο. Δυστυχώς στις εταιρείες και στα μέσα ενημέρωσης δεν υπάρχουν άνθρωποι με μεράκι για το ροκ".

``Ποτέ η κατάσταση και να την αφήσεις, δεν θα μείνει έτσι. Πάντα θα υπάρχουν άνθρωποι οι οποίοι θα θέλουνε να κάνουνε κάτι παραπάνω απ' ότι κάνουνε. Αυτό και μόνο δεν αφήνει την κατάσταση έτσι. Αλλά να πω ότι πρέπει να γίνει αυτό ή το άλλο δεν το κάνω γιατί φοβάμαι. Φοβάμαι σε τί αυτιά θα πέσει. Δεν έχω εμπιστοσύνη σε κανέναν, ούτε στην ίδια μου τη φάτσα που τη βλέπω στον καθρέφτη. Οσοι ξένοι έχουνε έρθει εδώ και έχουνε δει τις συνθήκες και τα τεχνικά μέσα με τα οποία δουλεύουμε εμείς λένε ``ρε παιδιά δεν είναι δυνατόν, εσείς είσαστε ήρωες κανονικά".

ΠΕΡΙ ΑΝΑΡΧΙΑΣ

``Υπάρχουν αναρχικοί, άναρχα άτομα δεν υπάρχουν. Έχω τις προσωπικές μου αρχές που άλλες συμφωνούν κι άλλες δεν συμφωνούν με αυτές της κοινωνίας. Δεν είμαι απόλυτος πάνω σ' αυτές τις αρχές. Είμαι ρευστός και αυτό εξαρτάται από την καθημερινή μου ζωή και από τις εμπειρίες. Για να μη γίνει ρευστότητα, διάλυση, αυτοκαταστροφή, ισοροπώ αυτή τη ρευστότητα με μια συνέπεια που φαίνεται στις σχέσεις μου με τους άλλους".

ΠΟΠ ΚΑΙ ΡΟΚ

ΓΙΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ

``Η γυναίκα είναι ο καθρέφτης μας. Είναι το πλάσμα που μπορούμε να πούμε ότι το αγαπάμε στο έπακρο και το μισούμε το ίδιο στο έπακρο ταυτόχρονα, όπως με το ίδιο σκεπτικό λέμε ότι εμπεριέχουμε το Σατανά και το Θεό".

ΠΟΠ ΚΑΙ ΡΟΚ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΑΠΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ

``Κατ' αρχήν η αγάπη είναι διαφορετική από τον έρωτα. Η αγάπη είναι πολύ πιο μακροχρόνια από τον έρωτα και όταν δημιουργηθεί δεν σβήνει. Ο έρωτας υπάρχει και χωρίς την αγάπη. Πιστεύω όμως στις αρχές του έρωτα και της αγάπης. Η αγάπη δεν έχει να κάνει με το φύλλο".

ΠΟΠ ΚΑΙ ΡΟΚ

ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΡΟΚ

``Μ' αρέσουν ορισμένα κομμάτια απ' το δίσκο του Πουλικάκου ``Εκδρομές - Μεταφορές ο Μήτσος" που είναι αποτέλεσμα συλλογικής δουλειάς των Τριανταφύλλου, Δαπέρη, Labizzi και Πουλίκα. Το είδος της μουσικής των Socrates δεν μου άρεσε ιδιαίτερα ποτέ, αλλά όλοι τους είναι άψογοι μουσικοί. Πιστεύω ότι ο Σπάθας είναι μέσα στους πέντε καλύτερους κιθαρίστες της Ευρώπης".

ΗΧΟΣ

ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΚΟ ΤΟΥ ΡΟΛΟ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΡΟΚ

``Πραγματικά δεν ξέρω ποιός είναι ο δικός μου ρόλος στο ελληνικό ροκ και είναι ένα θέμα που ποτέ δεν αναρωτήθηκα γι' αυτό. Αλλά αισθάνομαι πάρα πολύ μεγάλη ευθύνη απέναντι στον κόσμο που με ακούει. Δηλαδή άμα φύγω από ένα μέρος που έχω παίξει και βλέπω ότι δεν έχουνε πάει καλά τα πράγματα, είμαι άρρωστος κυριολεκτικά, σα να έχω κάνει το μεγαλύτερο σφάλμα της ζωής μου. Αντίθετα όταν δω ότι κι εγώ και το κοινό τη βρίσκουμε είναι απ' τις μεγαλύτερες ηδονές της ζωής μου".

ΗΧΟΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΗΡΩΙΝΗ

``Θέλω να πω στους πιτσιρικάδες ότι δεν υπάρχει κανένας, μα κανένας απολύτως λόγος να δοκιμάσουν ηρωίνη. Δεν μπορεί να σου δώσει κανένα όραμα, καμμιά ψευδαίσθηση, κανένα βίζιον ας πούμε, άμα είσαι ποιητής, ζωγράφος ή καλλιτέχνης... Η ηρωίνη είναι κάτι που σε εκμηδενίζει, είναι ένας μύθος, μια μπουρδα...".

ΗΧΟΣ

ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΤΙΧΟ ΣΤΟ ΡΟΚ

``Έχει μεγάλη δυσκολία να μπει ελληνικός στίχος στην ροκ μουσική αλλά πως να το κάνουμε πρέπει να παλαίψεις. Πρώτα θα βγει λίγο κουτσό, λίγο τραυματισμένο, μετά όμως θα βρει τον δρόμο του. Θέλει ειδική μελέτη... Εγώ κουράστηκα αλλά βρήκα τα μυστικά της ελληνικής γλώσσας και τώρα ο στίχος κολλάει. Κοφτά, λέξη προς λέξη. Και νιώθω μεγάλη ικανοποίηση γιατί αυτό το ``ταξίδι" το 'βγαλα πέρα μόνος μου"..

ΜΟΥΣΙΚΟ ΕΞΠΡΕΣ

ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΓΡΑΨΙΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΣΥΝΘΕΣΕΩΝ ΤΟΥ

``Γράφω κατά καιρούς στίχους και τους αφήνω. Όταν τους περάσω μαι μουσική μετά από ένα μήνα, ένα χρόνο, φυσικό είναι ο λόγος να διαφέρει της μουσικής. Αλλά και το ανάποδο. Γράφω δέκα ακόρντα και μια μελωδία. Μετά από κάποιο διάστημα μου συμβαίνει ένα συμβάν στη ζωή μου που το μετατρέπω σε στίχους. Το τελικό πάντρεμα, η τελική φόρμα του τραγουδιού χρεώνεται στο γκρουπ, στους μουσικούς. Το ροκ δεν είναι μοναχική δουλειά. Κι όποιος υποστηρίζει το αντίθετο ψευδεται στον ίδιο του τον εαυτό".

ΗΧΟΣ

ΓΙΑ ΤΗ ΣΚΗΝΙΚΗ ΤΟΥ ΠΑΡΟΥΣΙΑ

``Πάνω στη σκηνή τα δίνω όλα. Το μυστικό του ροκ εντ ρολ σ' αυτό επάνω, είναι την ώρα που παίζεις να μην το βάζεις ποτέ κάτω. Όταν πραγματικά κάνεις ότι μπορείς είναι σίγουρο ότι το κοινό θα έχει και την ανάλογη αντίδραση. Γιατί το ροκ στηρίζεται στην ανθρώπινη επαφή - όποιας μορφής και να είναι αυτή - και από εκεί παίρνει και τα ερεθίσματά του".

PHENOMENON

Το ποίημα που ακολουθεί δεν είχε εκδοθεί όσο ο Παύλος Σιδηρόπουλος ήταν εν ζωή πρωτοπαρουσιάστηκε στην μουσική εφημερίδα "In Rock" τεύχος 44 του Δεκέμβριου του 95

Στη νεκρόπολη της Ελευσίνας

Η κάποια ευχαρίστηση που δίνει η ψυχή
η ποίηση του πιο ερημικού κι απαίσιου τοπίου.
Μοιάζει στην ονειροπαρσιά πριν απ' το γλίστρημα στην καθημερινή ζωή
μετά από κάπνισμα οπίου.

Τα μάτια στα παράθυρα αδειανά
ακόμα και τα πιο εφηβικά στοιχεία από το θάμα.
Σεβάστηκα όμως την καρδιά που ήτανε πολύ παλιά
όσο το Ελευσίνιο μυστήριο και το δράμα.

Σημαδιακό το γεγονός στο δέντρο της γενιάς
ακόμα και στα πιο γερά και στέρεα παρακλάδια.
Αλλά παιδιάστικο το πείραμα, κι εντύπωση βαθιάς
του τρόμου το ανεπαίσθητα τα σκοτεινά τα βράδια.

Η τρομερά αταίριαστη τέλεια προσαρμογή
στις πέτρες της οικοδομής και στα σαθρά υπόγεια.
Οι διάδρομοι περίπλοκοι δυσδιάκριτη η ρωγμή
με νοσηρή λεπτομέρεια οι αισθήσεις και τα λόγια.

Το σκότος σαν μια έμφυτη ιδιότητα θετική
ξεχύνεται στο ψυχικό και υλικό τους κόσμο.
Παντοτεινή η θύμιση και τόσο εντατική
που οδηγεί σ' έναν ξέφρενο ιδεαλισμό και φόβο.